

عنوان مقاله:

تیین تاب آوری مناطق روستایی در برابر مخاطرات طبیعی با تاکید بر سیلاب

محل انتشار:

فصلنامه مخاطرات محیط طبیعی، دوره 9، شماره 23 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مهدی مودودی ارخودی - استادیار، عضو هیات علمی گروه جغرافیا دانشگاه بزرگمهر قائنات

ریحانه برومند - دکتری ژئومورفولوژی، دانشگاه تبریز

ابراهیم اکبری - کارشناس ارشد سنجش از دور، دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

هدف این تحقیق شناسایی عوامل موثر بر شکل گیری سیلاب و پهنه بندی خطر وقوع سیل حوضه آبریز قائن به همراه تییین تاب آوری مناطق روستایی در مواجهه با سیلاب است. رویکرد کلی پژوهش، از نوع پژوهش های کمی و از نظر شیوه گردآوری داده ها، مبتنی بر داده های کتابخانه ای و میدانی می باشد. جامعه آماری شامل 12 روستای حوضه مرکزی شهرستان قائن که در معرض خطر بالای سیلاب قرار دارند، می باشد. نمونه آماری پژوهش، مشتمل بر 10 نفر از متخصصان حوزه مخاطرات طبیعی و 335 نفر از ساکنان روستاهای مورد مطالعه است. جهت توزیع پرسشنامه متخصصان از روش نمونه گیری هدفمند و در دسترس و همچنین برای توزیع پرسشنامه ساکنان، از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده گردید. در این تحقیق به منظور پهنه بندی روستاهای در معرض خطر سیلاب، از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) و تکنیک AHP استفاده شد که در نتیجه آن معیار شیب زمین با وزن 0.280 مهمترین عامل و معیارهای نقطه تمرکز و ارتفاع هرکدام با وزن های 0.224 و 0.150 از اصلی ترین عوامل شکل گیری و وقوع سیلاب در محدوده مورد مطالعه قرار گرفتند. همچنین جهت تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی همچون توزیع فراوانی و آزمون های آماری استنباطی از جمله آزمون تی تک نمونه ای، خی دو و کروسکال والیس استفاده شده است. به طور کلی نتایج نشان می دهد که تاب آوری روستاهای مورد مطالعه در سطح متوسط می باشد. با این حال، تاب آوری روستاها با یکدیگر متفاوت است؛ به طوریکه روستاهای ورزگ در بعد زیرساختی و اجتماعی و روستای علی آباد در بعد اقتصادی دارای بیشترین تاب آوری می باشند. همچنین روستاهای علی زنگی و فتح آباد، علی رغم استقرار در منطقه پرخطر دارای کمترین تاب آوری می باشند؛ لذا اتخاذ برنامه های بهبود شرایط اقتصادی از جمله متنوع سازی اقتصاد و همچنین برگزاری کلاس های توانمند سازی اجتماعی برای این دو روستا از اهمیت زیادی برخوردار است.

کلمات کلیدی:

تاب آوری، روستا، مخاطرات طبیعی، سیلاب، حوضه آبریز مرکزی قائن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1019604>

